

L'AVANTPROJECTE DE LLEI del **SÒL D'ÚS AGRARI** a **EXPOSICIÓ PÚBLICA**

Des de fa uns anys el Govern s'ha entossudit en voler redactar i posar en marxa una llei específica per al sòl rústic. No acabem d'entendre per què, i com és que aquest tipus de sòl —conegut urbanísticament parlant com a “sòl no urbanitzable”— ha de tenir una norma individualitzada.

Des de l'INSTITUT AGRÍCOLA sempre ens hem oposat a que es malgasti el temps i els recursos públics en dissenyar normatives que només fan que el marasme jurídic sigui cada cop més enrevesat. I més quan es tracta de legislació que es va sobreposant i entrellaçant amb d'altres de ja existents.

A la vista que darrerament ha sortit a exposició pública l'avantprojecte de Llei del sòl d'ús agrari, no vam deixar passar l'oportunitat per exposar clarament el nostre rebuig a la major part del contingut del mateix. Tot i que hi ha un parell d'excepcions, a les que ens referirem en darrer lloc, que es salven. Mirem d'anar-ho desgranant per temàtiques.

La planificació territorial

No volem acceptar que es tingui al sòl rústic, agrari, rústic o com se li vulgui dir, com al “cigronet negre” on sembla ser que hi regna sempre el descontrol i el llibertinatge. I que per això governants i polítics hi han d'anar posant fre i aturadors. Tot al contrari, **des dels principis bàsics de la propietat privada, la llibertat en l'exercici de l'empresa i el respecte al medi natural, els empresaris i propietaris agraris sempre han tingut cura d'un dels seus elements patrimonials com és el sòl.**

En aquest cas és evident que respecte dels usos del sòl no urbanitzable ja hi ha una legislació urbanística i mediambiental que estableix com i de quina manera s'ha d'emprar, i hi ha suficients mecanismes regulatoris i pràctica jurídica i jurisprudencial. Per tant, no cal ara afegir-hi una nova norma. L'excusa que ara hem de forjar una nova planificació territorial agrària —amb un Pla Territorial Agrari de Catalunya i Plans Territorials Agraris Específics— tampoc és de rebut. La mateixa normativa urbanística ja preveu que els Plans Territorials Parcial determinin les zones de sòl agrícola que cal mantenir i promocionar.

Respecte d'haver de tornar a fer una caracterització dels sòls, el seu estat o la gestió sostenible dels mateixos, ja hi ha uns procediments prou reglamentats i en marxa de fa temps. No cal que ara n'hi afegim d'altres. Perquè ara en tornem a insistir ?

Les infraestructures agràries

Un altre dels apartats és el que fa referència a les infraestructures agràries —regs i drenatges, camins i vies rurals, concentració parcel·lària, etcètera. En l'articulat hi ha algunes mostres que denoten la poca estima que tenen els governants cap a la propietat privada i al valor del patrimoni. Una d'elles és considerar que tots els camins rurals són d'ús públic —sort que no s'han atrevit a posar “de propietat pública” ! Amb això entenen que camí que hi hagi, camí que sempre podrà passar-hi tothom, ja sigui per que connecta dos nuclis de població, ja sigui per que només va a una masia o casa particular. Això, evidentment, no pot de cap manera acceptar-se.

Creiem que des de l'INSTITUT AGRÍCOLA ja portem massa temps tractant aquest tema de les titularitats i usos dels camins, però sembla ser que encara no ha calat prou. Nosaltres ja hem manifestat el nostre rotund rebuig a aquest precepte. A nivell general seguirem insistint, però seguim promovent també que cadascú lluiti pels seus drets. No és el mateix una servitud de pas atorgada a una persona concreta que via lliure a tothom. Queda dit.

I una altre “curiositat” és que sembla que la terra no té propietari, doncs tenen la gosadia d'establir que les plantacions o collites que hi hagi en una finca afectada pel pas d'una infraestructura s'han de treure sense percebre cap indemnització. Pel que sembla, allò del tema de les incautacions gratuïtes encara no saben que està del tot proscrit.

Regadius

Es defineix el Pla de Regadius de Catalunya i tot un reguitzell de tràmits per a la seva elaboració. Però sembla que no són conscients que no és un planejament nou, donat que ja n'existeix un de vigent actualment —que abasta el període 2008 a 2020. Altre cop som a les duplicitats de normes.

S'hi inclou, en aquest apartat, la fixació dels percentatges de les aportacions econòmiques mínimes —entre un 30 i un 40%— que han de fer els regants per als projectes de regadius, ja siguin millores dels existents ja sigui per a nous. Al respecte sí que hem manifestat que en el cas que els projectes vagin per a millorar l'eficiència del reg i aconseguir una reducció de la disposició de cabals, els percentatges fixats han de passar a ser màxims. És a dir, que com a molt siguin un topall que no es pugui superar. La motivació és senzilla: Si s'aconsegueix alliberar cabals, per tal que vagin a terceres persones, cal que aquestes contribueixin també del profit obtingut en virtut de les actuacions pagades per aquells. Lògic és que aquesta reducció de cabals costi el mínim possible.

Els parcs agraris

Aquí n'hi ha una de bona. I és que estableixen que per tal d'implementar un parc agrari cal que la majoria dels propietaris de l'àmbit —que tinguin la majoria de la superfície— hi donin la seva conformitat. Sense aquesta, no pot prosperar. Evidentment això és positiu, doncs dona peu a limitar i frenar les ànsies expansives d'aquesta figura que allà on s'ha instaurat ha provocat els efectes contraris als que teòricament havia de provocar: abandonament de terres, restriccions en els usos del sòl, limitacions o prohibicions per a l'establiment de construccions o estructures agràries, manca de contractació de terres, increment de la burocràcia, etcètera.

A la vista d'això, hem demanat que aquesta conformitat es demani, de forma retroactiva, als parcs agraris ja existents. **Segurament serà difícil que s'obtingui la conformitat de la majoria de les finques. Per tant, serà hora ja que desapareguin.** Mostrarà, demés, com defensem de fa anys l'INSTITUT AGRÍCOLA, que no serveixen de massa els parcs agraris, o, almenys, no per a millorar i promocionar l'agricultura. El que ha de fer la normativa és fomentar les empreses agràries, no encorsetar-les.

Finques agrícoles subexplotades

L'avantprojecte de Llei “fa seu” un procediment que té els seus precedents en la Llei estatal de finques manifestament millorables de 1979. Bàsicament es tracta que aquells terrenys agrícoles que es trobin sense produir podran ser declarats subexplotats. Un cop així, l'Administració podrà expropiar l'ús de la finca, i la cedirà a un arrendatari, que haurà de cultivar-la durant un termini de deu anys. Al propietari se l'imposa un arrendatari, que haurà de pagar una renda —de la qual el seu import no queda clar com es calcula.

Com podeu entendre, **ens hem oposat a aquesta mesura, tant per la seva poca concreció procedimental —especialment per definir objectivament aquella subexplotació o manca de rendiment—, per l'afectació directa al dret de propietat i al lliure exercici de l'empresa, com pel mal ús que se'n pot fer.** Els referits precedents van comportar denúncies entre veïns ocasionades més per raons personals i revenges que no pas per un interès directe en voler millorar la productivitat o ampliar el cultiu de les finques. La imposició del cultiu de la finca, o de posar-hi els mitjans productius més adients no pot imposar-se via llei. Cal, tot al contrari, plantejar i facilitar les eines adients per que es faci lliurament. Mecanismes n'hi ha forces: Alliberament del contingut dels contractes de conreu, facilitats per actuar a les empreses de serveis agraris, disponibilitat financera, millores fiscals, control de la competitivitat, etcètera.

Modificació de la Llei de Contractes de Conreu

I per al final deixem una bona notícia. D'entre les Disposicions finals n'hi ha una que inclou una modificació de l'article 17 de la Llei 1/2008 de contractes de conreu. Concretament es dicta que **la durada dels contractes d'arrendament rústic serà la que fixin les parts. I pel cas que no sigui així, la durada es fixa en cinc anys.** Actualment la durada mínima són set anys, sense possibilitat de pactar-ne una d'inferior. Aquesta modificació és una de les peticions que des del primer moment en que es va tenir coneixement de la gestació de la norma sobre contractes de conreu l'INSTITUT AGRÍCOLA varem demanar i insistir. Pel que sembla la pressió i perseverança ha tingut els seus fruits. Tot i així, pel que fa a la regulació dels contractes de conreu, seguirem pressionant per que la llibertat de pactes sigui la norma arreu del contingut, i només calgui recórrer al contingut de la llei quan algun aspecte de la relació contractual no s'hagi previst.

Fins aquí un breu resum del contingut de l'avantprojecte de Llei referit, i de les al·legacions i propostes realitzades. Com que suposem que s'albira un debat i treball animat respecte de tot plegat, us seguirem informant de com transcorre.